

Kunstnik eelistab paiku, kus otsad on lahti (1)

18. september 2011 06:00

Margit Adorf

18. septembril toimub viimane üritus sarjast "Avatud ateljeed". Küsimustele vastavad kunstielamuse korraldajad Eve Arpo ja Jaak-Adam Looveer.

avatud ateljeed

18. septembril, ehk täna, toimub viimane üritus sarjast "Avatud ateljeed". Kas sellega saab Tallinna ateljeedele ring

peale tehtud? Kunstnike ateljeed on olnud külalistele avatud Vanalinnas, Kesklinnas, Kristiines ja Haabneemel, Kadriorus ja Nõmmel, nüüd Kalamajas ja Pelgulinnas ning Koplis. Välja on jäänud suured linnaosad Õismägi ja Lasnamägi. Kui me võtame nii, et Kristiine on peaaegu Mustamäel, siis kas tõesti Õismäel ja Lasnamäel ei asu ühegi kunstniku küllastamist väärivat ateljeed?

18. september on viies ja viimane pühapäev, kui Avatud Ateljeede raames on võimalik kunstnike nende omas keskkonnas külastada – linnale on tõesti ring on peale tehtud. Meie üheks eesmärgiks oli kutsuda inimesi, ühes ateljeede küllastamisega, linnas ringi jalutama. Nende päevade jooksul sattusime paikadesse, kus me tavaliselt ei liigu ja nägime linna teise nurga alt. Minu (Eve) jaoks oli näiteks heaks üllatuseks südalinna asuv Kesklinna kalmistu, kust me ateljeesid küllastades läbi jalutasime, kuid kuhu ma varem ei olnud sattunud. Kunstnike konsentratsioon on kindlasti suurem Vanalinnas ja Kalamajas, mägedes tegutseb ka aktiivseid kunstnikke, kuid ju nad siis ei soovinud osaleda. Meie esitasime kunstnikele avaliku üleskutse oma ateljeede ukseid üheks päevaks avada ning need, kes seda soovisid, võtsid meiega ühendust ja tegid seda. Õismäel ja Lasnamäel asub kindlasti kunstnikke, kelle ateljeed oleksid vägagi väärt küllastamist – ehk järgnevatel aastatel. Siiski, kaugematest kohtadest olid avatud Rait Präätsi ja Sirje Eelma kodune ateljee Haaberstis ning August Künnapu ateljee Haabneemes. Mõlemasse kohta jagus, hoolimata kaugest asukohast, parasjagu küllastajaid.

Kuidas senine ateljeepäevade küllastatavus on olnud, mis on seni toimunud olnud kõige populaarsem selle sarja raames? Mis te arvate, miks?

Kõige populaarsem oli esimese päeva esimene ateljee – Tõnis Laanemaa juurde kogunes poole tunni jooksul ligemale 200 inimest, eks Kunstihoone saali kohal asuva valgusruumi avamine näitusega oli eriline sündmus, mida sooviti näha. Marju Bormeister ütles, et tema juures käis päeva jooksul külas ligemale 400 inimest – seal sai ise monotüüpia tegemist proovida ning ka pr. Bormeisteri ateljee on keskmisest atraktiivsem. Üldiselt küllastab ühte ateljeed päeva jooksul u 25-100 inimest, tuntumad kunstnikud on atraktiivsemad. Nõmmel oli palju kohalikke inimesi uudistamas – seal on naabrite vaheline aktiivsus suurem kui anonüümses keskkonnas. Kadri Viires näiteks ütles, et teda küllastasid kodutänavana inimesed, keda ta nägupidi tunneb, aga kellega igapäevaselt ei suhtle ja keda ta varem külla ei olnud kutsunud. Üks mu tuttav aga oli meeldivald üllatunud, kui juhuslikult avastas, et tema poja koduaias on klaasinäitus.

Mis selle ürituse korraldamisega seoses on olnud suurimaks takistuseks, mida alguses ette ei osanud näha? Mis on suurim õnnestumine?

Suurim õnnestumine on kontakt, mis on tekkinud 130 kunstniku ja küllastajate vahel. Kohtumised on olnud siirad ja südamlilikud, sellisel pinnal näitusesaalis kohtuda ei ole võimalik. Oleme üllatunud, kui eripalgeline on Tallinna kunstnikkond. Takistus ei oskagi välja tuua, siiani on isegi ilm pühapäeviti suurepärase olnud. Palju on abi olnud Tallinn2011 toetusest ja vabatahtlikest. Tänu neile!

Kas olete midagi Avatud Ateljeede ettevõtmisest ka ise õppinud ja kas midagi niisugust on ka tulevikus plaanis või on tegemist vaid Tallinn 2011 üheordse projektiga?

Meie soov on jätkata Avatud Ateljeedega. Selleaastane sündmus tõestas, et sellises formaadis kohtumine lähendab kunstnikku ja publikut. Õppinud oleme palju – projektijuhtimisest ja graafilisest disainist meediaga suhtlemiseni ning transporttööliseks olemiseni välja. Kuigi tööd on olnud palju, on see projekt ennast ise kandnud – see on olnud tänuväärne töö ning emotsionaalselt rikastav.

Mis täna toimub? Kui palju ja missuguseid ateljeesid küllastada

saab, mis kellast mis kellani? Kas mõnes ateljees toimub ka ametlik ürituse lõpetamine?

Viimast korda sellel aastal on täna võimalik Avatud Ateljeede raames külastada kunstnikke ja ateljeesid – luusida mööda põnevaid ruume, kuhu tavaliselt ei pääse ja küsida-uurida kunstnikelt kõike seda, mida tavaliselt ehk ei julge. Kõik ateljeed on avatud 12:00-18:00. Ateljeed avab sellel pühapäeval Kalamaja-Kopli-Kelmiküla piirkonnas 35 kunstnikku, avatud on 16 näitust 16 ateljees. Kõik on oodatud omaette jalutama või osalema ühisel jalutuskäigul, mis saab alguse Koplist Lauri Haaveli ateljeest (Marati 4) kell 12:00. Seal edasi külastame järgemööda osalevaid ateljeesid ja kunstnikke. Päevale, ja kogu Avatud Ateljeede seeriale, paneme punkti Galerii Metropol algusega kell 18:00. Seal tegutseb kirev seltskond – tänavalt saab jälgida aknal toimuvat kontserti ja tsirkuseetendust, Taave Tuutma kutsub tuppa ja loeb luuletusi, avatud on Katrin Piile maalinäitus, Kaarel Kütas teeb performance' ning graafikastuudio grafodroom laseb huvilisi uudistama ja kuivnõel-tehnikat proovima.

Soovitan külastada kodulehte: www.ateljeed.com ning sealt endale huvipakkuvad kunstnikud-ateljeed välja valida. Kodulehelt saab ka alla laadida kaardi/kunstnike nimekirja, mille abil linnas ringi liikudes ateljeed üles leida.

Kui raske või kerge on tänapäeval kunstnikul üldse Tallinnas oma ateljeed avada, kas sobivaid ateljeepindu on kerge leida ja millega ateljeeomanik arvestama peab?

Kunstnikega neljal pühapäeval suheldes on tekkinud teatud ülevaade, kes, kus ja kuidas kunsti loob. Ateljeed ja süsteemid, kuidas ennast majandada on erinevad – näiteks Loovalal Rotermanni kvartalis on ühendanud jõud 14 kunstnikku, Annkris-Glass tegutseb Loomelinnakubatori tiiva all, nii ARSi majas, Kunstihoones kui Telliskivi Loomelinnakus tegutsevad kunstnikud omaette stuudiotest, lisaks üksikud ateljeed üle linna. Üksi ateljeepinda rentival kunstnikul on kindlasti keerulisem, paljud kunstnikud teevad seetõttu kodus tööd. Eks need küsimused on õhus, et kuidas leida tasakaal rendi maksmise nimel tehtavate kiirete ja tulusate tellimustööde ning sügavama, aega ja energiat nõudvama, loomingu vahel. GRAMi ehtekunstnikud arutlesid, et sellest saaks huvitava nimekirja, kus kunstnikud rendi-ja-leiva teenimise nimel tööl käivad: postiljoniks, registraatoriks, ettekandjaks. Drastilisem näide oli nende välistuttavalt, kes käib doonoriks – sõna otseses mõttes vere hinnaga kunsti luues. Kunstnikul on ateljee ruumile erinevad nõudmised – maalikunstniku ja skulptori ateljee peaks mahutama suuremõõtmelisi objekte ning seetõttu olema tavaruumist kõrgem. Keraamiku ja klaasikunstniku ateljees peab olema tööstusvool ning võimalus ahju installeerimiseks. Tallinn ruumipuuduse üle kurta ei saa ning ka kunstnikkond on keskmisest loovam töökoha leidmisel. Kunstnikud ei pelga ruume, kus kõik ei ole paigas ja silutud, pigem eelistab kunstnik paiku, kus otsad on lahti ning on vabadust mängida ja katsetada.

Mida üldse tähendab kunstniku jaoks ateljee? Kas ateljee on staatuse märk? Kas ideaalis peaks igal kunstnikul olema oma isiklik ateljee?

Ateljee on tööruum ning see on igale kunstnikule vajalik. Nõukogude ajal oli kindlasti ateljee ka staatuse märk, kui Kunstihoones ateljee omamiseks pidi kuuluma liitu ning omama nii tuntud nime kui nimekirja osaletud näitustest. Ateljee omamise vorm sõltub aga natuurist – ühele sobib omaette töötamine, teisele grupis. Omast kogemusest saan öelda, et kodus võib töötada ajutiselt, ideaalis rendin ruumi, mis võimaldab teha süvenenult tööd omaette ning mille asukoht pakub suhtlusmomenti.

Fotosid eelmistest Avatud Ateljeede päevadest saab vaadata [Facebooki fotoalbumitest](#).

See leht on trükitud EESTI PÄEVALEHE internetivärvast
Aadress <http://epl.delfi.ee/archive/print.php?id=57924478>